

Sygn. akt VIII U 1446/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 grudnia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący Sędzia SO Dorota Stańczyk

Protokolant p.o. prot. sąd. Kinga Pałubska

po rozpoznaniu w dniu 27 listopada 2015 roku w Lublinie

sprawy A. S.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o ustalenie istnienia obowiązku ubezpieczenia społecznego

na skutek odwołań A. S.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 11 czerwca 2014 roku znak (...)

oraz od decyzji z dnia 27 maja 2015 roku znak (...)

oddala odwołania

VIII U 1446/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11 czerwca 2014 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego stwierdził ustanie ubezpieczenia społecznego rolników w zakresie ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego oraz emerytalno-rentowego dla wnioskodawczynie A. S. od dnia 9 lipca 2011 r. do dnia 22 lipca 2011 r. oraz od dnia 01 sierpnia 2013r. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy stwierdził, że skoro wnioskodawczynie podlegała w okresie od 9 lipca 2011 r. do dnia 22 lipca 2011 r. innemu niż ubezpieczenie rolnicze ubezpieczeniu społecznemu, z tytułu zatrudnienia, została wyłączona z ubezpieczenia społecznego rolników. W wyniku zaistniałej przerwy w ubezpieczeniu społecznym rolników rozpoczynając prowadzenie działalności gospodarczej od dnia 01.08.2013r. nie spełnia przesłanek z art.5a ustawy z dnia 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (decyzja k. 193 akt KRUS).

Odwołanie od powyższej decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego złożyła wnioskodawczynie A. S.. Podniosła, iż wskazana decyzja nie uwzględniła faktu, że przyjęcie obowiązków wychowawcy w okresie od 9 lipca 2011r. do 22 lipca 2011r. na kolonii letniej z tytułu umowy zlecenia nie powinno jej wyłączać z ubezpieczenia społecznego rolników, gdyż umowa ta trwała krótko i wynagrodzenie jaki uzyskał z tego tytułu to drobna kwota. stypendium. W konsekwencji wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez uznanie, że podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników (odwołanie k. 2-4 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zaprezentowaną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji (k.5-6 a.s.).

Kolejną decyzją, z dnia 27 maja 2015r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego stwierdził, że brak jest podstaw do objęcia wnioskodawczyni ubezpieczeniem społecznym rolników. Decyzja ta została wydana po rozpatrzeniu wniosku A. S. w zw. z wejściem w życie ustawy z dnia 23.10.2014r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podniósł, że rolnik lub domownik, który podlegając ubezpieczeniu w pełnym zakresie z mocy ustawy został objęty innym ubezpieczeniem społecznym z tytułu wykonywania umowy, o której mowa w art.6 ust.1 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych podlega nadal temu ubezpieczeniu w okresie wykonywania umowy, pomimo objęcia go z tego tytułu innym ubezpieczeniem społecznym jeżeli przychód osiągany z tego tytułu w rozliczeniu miesięcznym nie przekracza kwoty równej połowie minimalnego wynagrodzenia za pracę. Z tytułu zaś umowy zlecenia zawartej w dniu 09.07.2011r. wynika, że uzyskała wynagrodzenie 750 zł brutto, zaś minimalne wynagrodzenie wynosiło wówczas 1386zł, z czego połowa to kwota 693 zł. Wynika więc z tego, że A. S. nie spełnia wymogów z art. 5b ust.1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników (decyzja ,t.II akt KRUS).

Odwołanie od tej decyzji wniosła A. S., zaskarżając ją w całości. W uzasadnieniu podniosła, że użyte przez ustawodawcę określenie „przychód osiągnięty z tego tytułu w rozliczeniu miesięcznym nie przekracza kwoty równej połowie minimalnego wynagrodzenia” wskazuje na rozliczanie uzyskanego przychodu w skali danego roku podatkowego. Suma uzyskanego przez nią przychodu z tytułu umowy zlecenia powinna być więc podzielona przez 12 miesięcy, co dopiero daje przychód w rozliczeniu miesięcznym (odwołanie, k.39-41 a.s.). Sprawa z tego odwołania została zarejestrowana pod sygn. VIII U 1253/15.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, , podnosząc jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji (k. 43-44 a.s.).

Postanowieniem z dnia 23 września 2015r. Sąd zarządził połączenie sprawy VIII U 1253/14 ze sprawą VIII U 1446/14 do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia (k. 47 a.s.).

Sąd Okręgowy w Lublinie ustalił i zważył, co następuje:

A. S. jest współwłaścicielem gospodarstwa rolnego położonego w B. o pow. 2.74 ha, na podstawie aktu notarialnego umowy darowizny od dnia 16 maja 2001 r. (wypis aktu notarialnego - k. 2 akt KRUS). Decyzją z dnia 14.09.2001r. została objęta ubezpieczeniem społecznym rolników za okres do 30.09.2001r. (decyzja ,k. 10 akt KRUS).Decyzją z dnia 23.10.2001r. została objęta ubezpieczeniem społecznym rolników za okres od III kwartału 2002r. Decyzją z dnia 31.05.2004r. została wyłączona, z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej, z ubezpieczenia społecznego rolników, od dnia 01.07.2004r. (decyzja, k. 27 akt KRUS).Podlegała ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w okresie od dnia 01.07.2004r. do dnia 11.07.2005r. po tym dniu zaprzestała prowadzenia działalności gospodarczej, a następnie była zatrudniona na podstawie umowy o pracę od 03.11.2008r. do 31.03.2009r.(zaświadczenie, k. 90 akt KRUS). Kolejną decyzją, z dnia 14.01.2009r., Prezes KRUS stwierdził podleganie A. S. ubezpieczeniom społecznym rolników od dnia 12.07.2005r. do 31.12.2008r. Decyzją z dnia 13.05.2009r. natomiast stwierdził podleganie ubezpieczeniom społecznym rolników od dnia 01.04.2009r. (decyzje , k.17,98,112 akt KRUS).

W dniu 01.08.2013r. wnioskodawczyni ponownie rozpoczęła prowadzenie pozarolniczej działalności i złożyła oświadczenie , z którego wynikało , że spełnia nadal przesłanki do objęcia jej ubezpieczeniem społecznym rolników (decyzja o zmianie warunków podlegania ubezpieczeniom społecznym rolników z dnia 08.08.2013r., k. 176 akt KRUS). W dniu 09.07.2011r. A. S. zawarła umowę zlecenia z Biurem (...), na podstawie której zobowiązała się do wykonania zlecenia w okresie od 09.07.do 22.07.2011r. jako opiekun dzieci na koloniach letnich, za wynagrodzeniem w wysokości 750 zł (umowa , k. 198-199 akt KRUS).

Pismem z dnia 28.05.2014r. (...) Referat (...) i składek ZUS O/R. powiadomił KRUS O/R., że wnioskodawczyni A. S. w okresie od 09.07.2011r. do 22.07.2011r. wykonywała umowę zlecenia u płatnika „ Biuro (...), który złożył raport rozliczeniowy z naliczonymi składkami na obowiązkowe ubezpieczenie emerytalne i rentowe za miesiąc lipiec 2011r (pismo k. 189 akt KRUS). W związku z tymi informacjami, Prezes KRUS wydał w dniu 27.05.2014r. decyzję o wznowieniu postępowania w sprawie warunków podlegania ubezpieczeniom społecznym rolników , zaś w dniu 11.06.2014r. o uchyleniu decyzji ostatecznej (decyzje, k. 190,192).

Zaskarżoną decyzją z dnia 11 czerwca 2014 r. stwierdzono ustanie ubezpieczenia społecznego rolników w okresie od dnia 9 lipca 2011 r. do dnia 22 lipca 2011 r. oraz od dnia 01 sierpnia 2013r. (k. 117 a.r.).

W toku postępowania w sprawie wnioskodawczyni w dniu 18.05.2015r., złożyła wniosek do Prezesa KRUS o objęcie jej ubezpieczeniem społecznym rolników w okresie wykonywania umowy zlecenia, od dnia 09.07.2011r. Z uwagi na niespełnienie przez nią przesłanek do objęcia ubezpieczeniem , zaskarżoną decyzją z dnia 27.05.2015r, Prezes KRUS odmówił jej objęcia ubezpieczeniem społecznym rolników (decyzja , t.II akt KRUS).

Powyższy stan faktyczny nie był sporny między stronami. Sąd ustalił go w oparciu o dowody z dokumentów znajdujące się w aktach organu rentowego. Nie budziły one wątpliwości, co do ich autentyczności, formy, treści oraz nie zostały zakwestionowane przez strony, toteż brak było podstaw do odmówienia im waloru wiarygodności. W taki sam sposób ocenił zeznania wnioskodawczyni, jako jasne, logiczne oraz spójne z okolicznościami wynikającymi z analizy zgromadzonej w sprawie dokumentacji.

Odwołanie wnioskodawczyni nie zasługuje na uwzględnienie.

Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że w trakcie trwania ubezpieczenia społecznego rolników wnioskodawczyni w okresie od 09 do 22 lipca 2011r. wykonywała umowę zlecenia i pobrała z tego tytułu wynagrodzenie w wysokości 750 zł brutto. Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 1 i art. 16 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy podlega rolnik, którego gospodarstwo obejmuje obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego oraz małżonek rolnika i domownik stale pracujący w gospodarstwie rolnym jeśli osoby te nie podlegają innemu ubezpieczeniu społecznemu i nie mają ustalonego prawa do świadczeń z ubezpieczeń społecznych. Zgodnie zaś z art. 3a ust.1 tej ustawy ubezpieczenie ustaje od dnia następującego po dniu, w którym ustały okoliczności uzasadniające podleganie ubezpieczeniu, z zastrzeżeniem ust. 3.

Podkreślić należy, że art. 37 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 roku, poz. 704) stanowi, że rolnik jest obowiązany, nie czekając na wezwanie, w ciągu 14 dni zgłaszać Kasie osoby podlegające ubezpieczeniu w jego gospodarstwie oraz informować Kasę o okolicznościach mających wpływ na podleganie ubezpieczeniu i o zmianach tych okoliczności. Nie jest sporny fakt, że wnioskodawczyni nie powiadomiła KRUS o fakcie zawarcia przedmiotowej umowy zlecenia.

Zgodnie z treścią art. 6 ust 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 roku, poz. 121) wśród osób objętych obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi wymienia osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, zwanymi dalej "zleceniobiorcami", oraz osoby z nimi współpracujące.

Wobec powyższego oczywistym jest, że wnioskodawczyni w okresie od dnia 9 lipca 2011 r. do dnia 22 lipca 2011 r. nie podlegała ubezpieczeniu społecznemu rolników. Z art. 16 ust. 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników wynika bowiem, że ubezpieczeniu społecznemu rolników nie podlega osoba, która podlega innemu ubezpieczeniu społecznemu lub ma ustalone prawo do emerytury lub renty, lub ma ustalone prawo do świadczeń z ubezpieczeń społecznych. Z uwagi na okoliczność, iż wnioskodawczyni podlegała ubezpieczeniu społecznemu w ZUS w powyższym okresie została wyłączona z ubezpieczenia społecznego rolników za okres od 9 lipca 2007 r. do 22 lipca 2011r.

Z treści art. 5a ust 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników wynika, że rolnik lub domownik, który podlegając ubezpieczeniu w pełnym zakresie z mocy ustawy nieprzerwanie przez co najmniej 3 lata, rozpocznie prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej lub rozpocznie współpracę przy prowadzeniu tej działalności, podlega nadal temu ubezpieczeniu w okresie prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej lub współpracy przy prowadzeniu tej działalności, jeżeli spełnia jednocześnie wymienione w tym przepisie warunki. Wnioskodawczyni nie spełnia więc przesłanek do objęcia jej ubezpieczeniem społecznym rolników, gdyż nie spełnia przesłanej z art. 5a cyt. ustawy. Stan prawny w omawianym zakresie uległ zmianie od dnia 01 stycznia 2015r., w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 23 października 2014 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw. Przepis art. 2 tej ustawy dokonał zmiany w ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników wprowadził m.in. zmianę taką, że po art. 5a dodaje się art. 5b w brzmieniu: "Art. 5b. 1. Rolnik lub domownik, który podlegając ubezpieczeniu w pełnym zakresie z mocy ustawy, został objęty innym ubezpieczeniem społecznym z tytułu wykonywania umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1442, z późn. zm.), lub powołania do rady nadzorczej, podlega nadal temu ubezpieczeniu w okresie wykonywania umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, lub pełnienia funkcji w radzie nadzorczej, pomimo objęcia go z tego tytułu innym ubezpieczeniem społecznym, jeżeli przychód osiągany z tego tytułu w rozliczeniu miesięcznym nie przekracza kwoty równej połowie minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego na podstawie odrębnych przepisów."

2. Rolnik lub domownik, o którym mowa w ust. 1, może w każdym czasie odstąpić od ubezpieczenia, składając w Kasie oświadczenie o odstąpieniu od tego ubezpieczenia, nie wcześniej jednak niż od dnia, w którym to oświadczenie zostało złożone w Kasie."

W związku z powyższym wnioskodawczyni złożyła stosowny wniosek o objęcie jej ubezpieczeniem społecznym rolników, za okres wykonywania umowy zlecenia. Prezes KRUS wydał jednak decyzję odmowną, z uwagi na osiągnięcie przez nią z tego tytułu w rozliczeniu miesięcznym kwoty przekraczającej wysokość połowy minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego na podstawie odrębnych przepisów. Fakt ten (wysokość przychodu) nie jest sporny między stronami, spór dotyczy zaś interpretacji pojęcia „w rozliczeniu miesięcznym”. W ocenie wnioskodawczyni przychód przez nią osiągnięty w lipcu 2011r. winien być podzielony przez 12 miesięcy, a wówczas spełniłaby warunki do objęcia jej ubezpieczeniem społecznym rolników.

Z opinią wnioskodawczyni w tym przedmiocie nie można się zgodzić. Sformułowanie „w rozliczeniu miesięcznym” figurujące w obrocie prawnym zwłaszcza odnośnie rozliczeń podatkowych, zawsze dotyczy kwot (dochodów) uzyskanych za dany miesiąc. Przychodem w znaczeniu ekonomicznym jest łączna wartość sprzedaży towarów, usług w okresie rozliczeniowym, którym jest odpowiednio: dzień, miesiąc lub rok rozliczeniowy, zaś dochodem jest różnica między przychodami a kosztami uzyskania. Sposób interpretacji, jaki przedstawia wnioskodawczyni nie jest logiczny i nie poparty został żadnymi racjonalnymi argumentami. W ocenie Sądu intencją wprowadzenia art. 5b cyt. ustawy było umożliwienie kontynuowania ubezpieczenia społecznego rolników osobom, które uzyskują niewysokie comiesięczne dochody, stąd ustalona w przepisie granica ich wysokości. Przepis art. 5b mówi wyraźnie o rozliczeniu miesięcznym, nie zaś rocznym – wówczas dopiero słuszną byłaby koncepcja podzielenia kwoty wynagrodzenia uzyskanej w tytule umowy zlecenia przez 12 miesięcy. Z tytułu umowy zlecenia zawartej w dniu 09.07.2011r. wynika zaś, że uzyskała wynagrodzenie 750 zł brutto, zaś minimalne wynagrodzenie wynosiło wówczas 1386zł, z czego połowa to kwota 693 zł. Wyłączenie zaś wnioskodawczyni z ubezpieczenia społecznego rolników za okres objęty umową zlecenia powoduje, że rozpoczynając prowadzenie działalności gospodarczej od dnia 01.08.2013r., nie spełnia ona wymogów z art. 5a ust. 1 cyt. ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników tj. podlegania nieprzerwanie co najmniej 3 lata temu ubezpieczeniu w pełnym zakresie.

Z tych względów i na podstawie powołanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku.